

: Posamezna številka 6 vinarjev :

JUTRO izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto mesečno K 2.00, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, letno K 17.00. Za inozemstvo celoletno K 30.—. Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnishvo je v Franciškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnishvu. Neferikirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi na se vračajo. Za oglaševanje plača: peti vsta 15 v, osmerice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti anamne. Telefon številka 303.

Nasim cenjenim izvenljubljskim naročnikom.

Naročnina znaša celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.— in mesečno K 1.70. To je sicer napisano na čelu lista, ali mnogi pošiljajo po K 1.50 in hočejo, da se jim za to ceno pošilja list cel mesec.

Plačujo se naročnina povsod vnaprej, kar je tudi edino pravilno. Na naročila brez istočasno vpslane naročnine se v bodoče sploh ne bomo mogli več ozirati.

Sploh prosimo naše cenjene naročnike, da bi se držali pri plačevanju naročnine reda, ker s tem olajšajo nam delo, njim se pa ni treba bati, da bi jim bilo pošiljanje lista, ako ne bi bila plačana naročnina, ustavljeno. Naglašamo to sedaj, ker je blizu 10. dan v mesecu, ko ustavimo pošiljanje lista vsem onim, ki do tega dneva ne podaljšajo naročnine.

Upravištvu „Jutra“.

Južna meja.

O letošnjem ljudskem štetju v Trstu, v Istri in na jugu sploh se je mnogo pisalo. Slovensko časopisje je objavilo ne en kričeč slučaj, kako se je vršilo to ljudsko štetje. Italijanom se je res posrečilo reducirati Slovence na jugu na nekaj tisoč. Splošno stoji Italijani na stališču, da ob morju ni Slovencev in Hrvatov. Toda številke so neizprosne in kažejo drugače, posebno ob času volitev. Pa tudi sicer, bo statistika počasi naučila Italijane, da bodo spoznali, da se s prevaro ne da dolgo živeti, ker ima škodo le oni, ki vara samega sebe.

„Novi List“ prinaša zanimive številke, ki jih navaja „Gaz. di Venezia“ pod naslovom „Poplava ob Adriji“. Italijanom se namreč zdi, da mi poplavljamo zemljo ob Adriji. Kako se to godi, kažejo sledeče številke. V puljskem okraju je bilo: 24.056 Italijanov, 1543 Slovencev, 10.388 Hrvatov, 4654 Nemcev in 400 drugih rojakov.

Sedaj pa je v Pulji 51.600 prebivalcev, med temi je 20.902 Italijanov, 3524 Slovencev, (2000 več) 16.443 Hrvatov (6000 več) in 9046 Nemcev (torej 5000 v. č.).

Italijani so torej padli od 58.61 % na 50.17 %, dočim so se Slovenci pomnožili za od 3.76 % na 5.09 %, Hrvatje od 25.31 % na 26.70 %, Nemci pa od 11.39 % na 19.69 %. Tako so torej Italijani padli po uradnem štetju: v resnici pa so padli s 40.54 % na 38.76 %, dočim so Hrvati vzrastle od 42.58 % na 43.15 %, Slovenci pa od 14.20 % na 14.80 %. „Gaz. di Venezia“ združuje, da je isti pojav v Trstu in da to ne more biti demografsko, ampak da so tu vzroki druge sorte.

„Novi List“ primerno odgovarja, da so tu res naj rže vzroki druge sorte, ker se ne more vzdržati, kar je umetno narejeno. Ako kdo napačno šteje in vara samega sebe z napačnimi številkami, naj samemu sebi pripiše, če pride razočaranje. Seveda Italijani ne mislijo, da je temu vzrok napačno štetje, ampak dolže avstrijsko vladu, češ da množi na jugu z uradniki slovenski in hrvaški element.

Kdor pozna avstrijsko vladu, ta ve, da avstrijska vladu nikjer ne podpira slovenskega elementa, reči bi se moglo to k večjemu o Nemcih, ki jih

je tudi prirastlo lep procent. Italijani tožijo, da morajo njihovi ljudje iskati kruha v tujini, dočim se ob južni meji naseljujejo slovanski delavci. A naseljevanje ni pravi vzrok, ker je znano, da imajo Italijani svoje društvo, ki skrbi za naseljevanje italijanskih delavcev ob južni meji.

Da se torej italijanske številke ob meji manjšajo, temu je vzrok umetno narejeno italijanstvo. To pa je tudi znamenje, da bodo številke še padle.

Pulj ima torej več nego eno tretjino slovenskega prebivalstva. To število morajo Italijani priznati in lahko se reče, da še mnogo slovenskih in hrvaških imen množijo njih število. „Poplava ob Adriji“ so delali pred nekaj časa Italijani, toda njihovo valovje se bo razbilo ob slovanski zid in se bo zlilo v morje, od koder je prišlo. Seveda je treba, da stoji krepka in slozna straža — ob južni meji.

0 ignoranci in o gospodu kritiku uradnega in drugih listov.

Z ozirom na pismo g. prof. kritika Kobala z dne 5. t. m.

Edina umetnost je tako vzvišena nad dnevnim življenjem, ki je prepojeno s kompromisi, popuščanjem, udajanjem v voljo božjo, kar vse drži veliko maso na nizki stopinji duševne lenobe in telesnega rodoljuba, da je pljuskanje te mase ne doseže in ne moti v njeni večnosti in bistveni neizpremenljivosti. Umetvor in neumotvor, samo ta aut-aut eksistira v umetnosti in nič drugega, nobena vez med obema. To ekstremno stališče, ki je postalo z umetnostjo, ima za posledico tudi čisto deljenje duhov z ozirom na umetniško kritiko in na sposobnost ter nesposobnost umetniško uživati. Radi tega na noben način ne gre ljudi, ki z umetnostjo nimajo ničesar opraviti, presojati po istem kopitu kakor umetnike, ki so dosegli svojo višino, na kateri so suvereni ter odvisni le od velikosti lastne umetniške potence in ki jim je in mora biti vsaka beseda od strani kompromisarske kritike bob v steno. V umetnosti ni pravil in je radi tega šolsko izučevanje za umetniškega gourmanda brez trajnega pomena, ker ne preseže nikdar meje nepopolnosti

in polovičarstva, ki je najhujši sovražnik umetniških eksistenc. G. kritik Kobal je po naše tip takega šolnika. Točnost in resnost gotovo ni, ako g. kritik izreče laskavo oceno o delu n. pr. Gustinčiča in nekaj časa potem isti kritik ocenja isto delo s kositernostjo; vsak petošolec bo dalje vedel na podlagi risarskega pouka, da se je g. Erbežnik na blejski razstavi skrajno slabo uvedel dočim trdi večletni za slovensko publiko v poštev prihajajoči kritik ravno nasprotno! Ako sta gg. Magoliča in g. Klemenčič (g. kritik govori o Lenbachiancu!) g. kritiku bolj pri srcu kakor g. Žmitek, ki v resnici stemi tremi iz umetniškega stališča niti v primerjavo ne more, to precej jasno kaže, da g. kritik do danes še vedno zamenjuje barvarijo, pildke in umetnost. Slične stvari, same na sebi na zunaj malenkostne, nam morajo vzbuditi misel o ignoranci. Na g. kritika smo postali pozorni pri kritiki češke razstave v Ljubljani. Zdi se nam, da tista ocena splošno ni bila ugodna; laskavo se je izrazil g. kritik o neki Hilšerjevi podobi („Eva“ je bil menda naslov), ki je bila briljanten eksemplar salonskega kiča. Iz radovednosti smo šli iskat oceno Gvaizovega „umotvora“ „Zakaj“ iz prve razstave; in takrat smo vedeli o nesposobnosti g. kritika. G. kritik Kobal je, doživel radi prepričnega pisanja umetnosti v blagor že par kontroverz in nikdar ni bil toliko prepričan sam o sebi, da bi se sam iz sebe mogel braniti. Po navadi mu je moral na pomoč ljubi publikum, v zadnjem času celo visok uradnik iz ministrstva in g. dr. I. Lah ter umetniki (kateri?)! Od naše strani je spravila g. kritika v užaljeno ogorčenje beseda „velika ignoranca“. V opravičilo na ljubo nam je na tem ležeče, da se ne prezre besedica „velika“ ne „popolna“, ako je g. kritiku morebiti s tem kaj ustreženo. Beseda pa ni padla z ozirom na kritiko blejske razstave, ampak kakor smo jo malo omenili, tudi z ozirom na prejšnje pisave.

Vsak človek z zdravimi očmi mora namreč pogruntati, da je na blejski razstavi nepremostljiv prepad med Jakopičem in Jaso ter Mymzom in Klemenčičem. Torej se mora vseh par sto obiskovalcev te razstave v tej točki strinjati. Kar se pa reprezentance tiče in tujcev, je pa vsako tarnanje odveč. Tujec s popolno razvitim umetniškim čutom je vedel, pri čem da je, ker dela „Savanov“ so bila izbrana. In pri blejski porciji lepe umetnosti se pač ne bomo menili za vsesplošno mnenje! Kdor dobrega ne prenese v toliki meri, da slabo nanj ne more vplivati uničujoče, temu ni pomagati! Dolga povest v uradnem listu bi pa vendar lahko bila še toliko daljša, da bi gg. Magoliča ali pa Mysz in drugi vsaj po vrsticah ostali parkrat v ozadju za Jakopičem, Jamo... Dvomimo tudi, da je šel kak tujec iskat oceno teh umetnikov v spomladanske številke uradnega lista, kakor si želi g. kritik. — Pri vsem našem pečanju z g. kritikom nas pa zlasti zanima njegovo sklicevanje na trudapolno večletno sukanje peresa v prid slovenski umetnosti. Raziskovanje namena sukanja peresa pustimo za

enkrat na stran, gre nam le za rezultate tega sukanja. G. kritik mora vsaj čutili, ako že noče javno priznati, da stojimo pred novim kulturnim polomom. Pisalo se je, vedno pisalo, trudapolno ali kakor že, Grohar je vseeno umrl pomanjkanja, Berneker se živi z rokodelskim znanjem, Trtnik ne more razviti svojih sil in vse to radi boja za obstanek. Mislimo s tem reči, da je bilo vaše pisanje brez haska g. kritik! Samo eno delo, g. kritik ki so ga rodile naše besede! Tako kmalu ste postal ugleda željen, na enem najnehvaležnejših polj! Morebiti danes bolj razumete Cankarjeve besede, da bodo umetniki opravili sami! Grozno je le pomisliti s kakim koncem, radi svoje misije, svoje kulturnosti! In dalje, g. kritik, kompromisni združevalci publike in umetnosti, zakaj mislite da imamo v Ljubljani Zajčevega „Prešerna“ in Peruzzijskega „Cesarja“? Ali ne izvira vse to iz površnosti, iz mešetarstva v umetniških vprašanjih, iz iste ignorance, kakor smo jo prisodili nam! Gospodje v takratnih komisijah so imeli svojo publikansko umetniško izobrazbo, katere posledice so se pa izkazale za najškodljivejše. Ali ni bolje, da sploh ni umetniškega gibanja v tej smeri, kakor pa da cel narod trpi pod zavestjo, da je slavnega moža počastil z neslavnim delom!! Sedaj se nam pa obetajo še galerije istega kalibra, radi nakupovalnih komisij, zaznamovanih z ignoranco. V očigled nepopravljivi škodi, ki vstaja za našo pričetno kulturo (tudi na znanstvenem in literarnem polju so se pričele polemike popolnoma enake vsebine) vsled netočnosti in nerazumljene popularizacije vzdržujemo izgovorne besede za svojo osebo. Cenjeni publiku je pa na prosto dano, ako nam besede zameri ali ne. G. kritik Kobal nemoteno lahko suče pero v prid komurkoli hoče, čas bo pa morda le dokazal peno njegovega „delovanja“. Upamo, da smo se s pričujim z g. kritikom zadostno pogovorili in dorazumeli. I. H. Z.

Iz slovenskih krajev.

Iz Šmarja pri Ljubljani. Šmarski čuki so nekaj posebnega za našo občino. Vpeljati hočejo vse mogoče navade, ki niso preveč priporočljive. V svoji nadutosti si domišljujejo, da jim je vse dovoljeno. Ko gredo od „elovadbe“, razgrajajo ponosi tako silno po vasi, da ljudje prestrašeno vstajajo in gledajo, kaj se godi. — Pred dobri 14 dnevi je gorelo v Paradišču. Gasilno društvo je hotelo oditi nesrečnejšem takoj na pomoč, kar je pa bilo nemogoče, ker niso mogli dobiti konj. Eden se je izgovarjal, da je konj bos, drugi zopet, da je konj šepast itd. Vse drugače pa je bilo, ko se je vršil pretečeno nedeljo ustanovni shod čukov na Polici. Takrat so dobili čuki dovolj konj na razpolago, da so lahko jahali. Tu se vidi vsa klerikalna ljubeznost do bližnjega. Klerikalci so v resnici lahko ponosni na tak naraščaj.

Iz Potoške vasi pri Zagorju. V Potoški vasi pri Zagorju ob Savi se

nahaja vdova Jožefa Nadasdi, zapuščenca od celega sveta. Njen umrl mož je bil premogar in baje grofovskega rodu, a njegova nezakonska mati — grofica ga je vrgla v Trstu v „nabiralnik“, ki je bil pri bolnišnici nalašč za to postavljen, da so odložile nezakonske matere svoje otroke. — No in ta Jožefa Nadasdi je v svoji [veliki revščini] prosila pred 2 leti pri domovinski občini Polčnik za podporo. Ker je pa ta občina popolnoma v „katoliških“ rokah in ima Marijo v [svojem] občinskem pečatu, je prošnjo od celega sveta zapuščene in bolne vdove seveda zavrgla. Šele deželni odbor je na pritožbo spoznal, da mora dati občina Polčnik omenjeni vdovi po 4 K mesečne podpore, to pa gotovo iz tehničnih razlogov. Ker ta reva približno trideset let ni dobivala spoznane podpore, je ponižno vprašala pri občini, kaj da je s podporo, in radi tega so ji podporo sedaj — kratkomočno vzeli. Tako delajo prave katoliške občine, pred katerimi nas, o gospod, obvaruj! — Radovedni smo, če bo ostal deželni odbor pri svojem prvotnem sklepu. Nekatoliški mož.

Iz Bleda. V kratkem imamo občinske volitve, ki pa menda za klerikalno gospodo ne donesajo zaježljivega uspeha. V kratki dobi klerikalnega gospodarstva v občini se je toliko zagrešilo, da so klerikalci opravičeno radi volitev v skrbeh. Volilci že devet mesecev čakajo na občinske račune prejšnjega leta, ki so v velikem neredu, kar najbolj spričuje to, da se lastni pristasi, odborniki brani račune odobriti. Iz tega se pa da tudi sklepati z ozirom na občezenani terorizem župnika in klerikalne stranke sploh, da je uprava občinske imovine še v mnogo slabšem stanju, kakor smo prvotno domnevali. Temu se pa ni niti čuditi, če se vpoštevata to, da je gospodarstvo občine izročeno na milost in nemilost koritarjem, katerih edini cilj je doseči čimvečjo žlico pri zajemanju iz sklade, kakršno si v občini predstavljajo. In dejstvo, da smo tekom treh let klerikalnega gospodarstva prihranili od 60 na 80 odstot. občinskih doklad, kaže, da se je prav pridno zajemalo. — Za časa prejšnjega županstva se je vsakoletno izdajala tiskana občinska bilanca, takrat res vzornega gospodarstva, kar je volilec še dobro v spominu. Letos smo pa že ob koncu tridesetletja in računih še vedno niso od odbora odobreni. Dasi je župan nadučitelj in ima od strani župnika, ki mu je „pridelil“ tudi majorja Stuhlya in druge, vendar se pa izgovarjajo na tajnika, ki je itak z delom preobložen in naravno ne more vsega sam izvršiti. Da pa dež. odbor potrebnega ne ukrene in ne napravi reda, je samoobsebi umevno, ker na Bledu gospodarijo klerikalci, ako ravno župan gosp. Rus, kakor hitro pride s kakim naprednjakom in stik, zanikuje, da bi bil klerikalec in odločno zavrača tako naziranje. Pri tem pa najbolj dosledno izvaja glavni klerikalni načrt — vse kar ni klerikalno — gospodarsko uničiti. Dokazal je to najbolj ob priliki razdeljevanja podpor pogorelcem v Gradu.

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

Njegova roka se je rahlo iztegnila in se položila okrog pasu, ki je bil že nekoliko otrpel...

Trenotek nato je ležal kardinal ob Biankinem truplu. Ali jo hoče objeti?

Ali bo morala devica zdaj, po smrti, pretrpeti oskrumbo tega poljuba, ki se ga je živa ubranila?

Trepetaje, brez uma, tresoč se neprenehoma, je Bembo približal svoje ustnice njenim ustom, otrplim v smrtnem usmevu.

V tem trenotku je napolnil palačo nejasen hrup. Bembo je začul ta trušč.

Siloma opozorjen na svoj položaj, se je vrvaval na kolenih in skril glavo med dlanmi.

— Kaj je to? je zajecjal. Proketo!... Kdo prihaja?...

Oh, semkaj tako!... To velja meni!... Ta glas! Ta glas!... Izgubljen sem!

— Bianka! Bianka! je rjul zasopel glas.

— Tukaj je! je odgovoril drug, ženski glas.

Kardinal je planil pokoncu.

Vrata so se stresla pod srditim udarci.

Bembo se je zakrohotal z brezumnim smehom, skočil k oknu, odprl ga nastežaj in planil v globino, v trenotku, ko so se vrata odprla, ali, bolje rečeno, vdrla, razbita in siloma dvignjena iz svojih tečajev.

Bembo je skočil skozi okno.

Kako da se ni ubil?

Kako da se ni ranil?

Morda dobi človeško telo v nenavadnih okoliščinah tudi nenavadno gibčnost in spretnost.

Bembo je skočil dvajset čevljev globoko in priletel na nogo kakor mačka. Ne da bi izgubil le trenotek, je začel teči v brezumnem galopu proti gondoli, ki ga je čakala. Planil je vanjo in se napol nezavesten zavalil pod šator.

Gondola je zdrčala po vodi.

Bembo se je zbudil iz svoje omedlevice šele, ko je onostran lagune zadela na pesek. Skočil je na kopno, ne da bi črnil besedo; gondolirja je bogato nagradil že poprej, kakor nam je znano.

Kardinal je odhitel v noč; njegovi koraki so se kmalu izgubili v občem molčanju.

XIII.

Nagla pot.

Bembo je dobro poznal beneško okolico; napotil se je naravnost, kar naprej po tistem ravnem in peščenem ozemlju, morda v nadi, da zmeša gondolirja in sled, ako bi mož slučajno hotel videti, v kateri smeri odhaja — morda pa tudi brez vsakega namena, dirjaje zato da bi dirjal.

Navdajala ga je blazna groza, ki jo je zaman poizkušal pregnati z naporom vseh svojih moči. Omeniti je treba, da se je jedva spominjal mrtve Bianke. Bembo je imel skoraj isti temperament kakor Imperija. Kurtizana je s surovo naglico otresla svojo čutno strast do Sandriga, kakor hitro ga je videla zabode-nega.

Bembova strast je bila iste vrste. Z Biankino smrtjo je bila vez med njim in njo prekinjena. Dokler je imel le senčico upanja, posedovati jo z zvijačo, grozljivo ali nasilnostjo, toliko časa jo je ljubil z neskončno bolečino. Zdaj pa, ko je smrt postavila med njima svojo nepreokrajljivo steno, se mu je zdelo brezpomembno, ustavljati se ob nemogočih sanjarijah. Bembo je bil pozitiven človek. Celo sanje so privzemale pri njem obliko zgolj oddaljene resnice. Toda kadar je izginil predmet sanj, so se razsule tudi sanje same.

Kljub vsemu je to dejstvo znamenito in priča o izjemni sili značaja. Čim bolj se je kardinal oddaljeval od Benetek, tem bolj je liki prikazen izginjal blede, milo obraz nesrečne Bianke.

Groza edina je bicala njegove korake.

In tisto kar mu je zvenelo v ušesu, niso bile zadnje besede njegove žrtve: bil je kriki Rolandov, ko je klical Bianco.

Roland je bil na njegovi sledi; to se mu je zdelo nepobitno dejstvo.

Toda — ali bo Roland našel njegovo sled?

Tu je Bembo postal mirnejši.

— Italija je prostrana. Kako si naj misli, da se rajši zatečem v Rim kakor kam drugam? In vrhutega, tudi če izve, da sem v Rimu, ali bo res v njegovem interesu, da se obrne za mano? Kaj mora hoteti? Rešiti se me, ker sem mu bil v Benetkah napoti.

Dobro torej, to napotje je odpravljeno z mojim odhodom iz Benetek!

In poleg tega, tudi če bi me hotel preganjati s svojim maščevanjem. Rim ni to, kar so Benetke. Tam doli bom vsega mogočen. Tam doli me bo moral štiti papež sam.

Tako premišljuje je upal odgnati tisto čuvstvo groze, ki ga je sililo teči, kakor da mu je Roland že za petami. Toda njegov namen se mu ni posrečil; in, karkoli je rekel, karkoli si pri-govarjal, čutil je, da Roland ne bo poznal priznanašanja.

— Bežimo, bežimo!

Divjal je v noč kakor norec, nastavlja uho, oči široko odprte, da so laglje prodirale temo, tresoč se ob pogledu na sleherni grmiček, mečoč se na treh, kadarkoli je zaškripala za njegovim hrbotom suha veja...

Krčevito je stiskal ročaj samokresa, ki ga je bil zjutraj položil v godolo in si ga je zataknil za pas, ko je dospel na kopnino. Zavil v svoj plašč, zamolklo udarjaje s škornji ob zemljo, je bežal skokoma, zdaj sklonjen naprej kakor preplašena zver, zdaj postajaje, ves prepadel, požiraje z ušesi vse bližnje in dalnje glasove...

— Bežimo, bežimo!

Čez dobri dve uri takega bega je napravil oster ovinek na levo in dospel na Padovansko cesto, ki je bila slabo izpeljana in razrita od kolovozov, ki jih je bil dež napolnil z vodo; samo ciprese, nasajene ob njej, so razodevale smer v ponočni temi.

Dan je že bil, ko je kardinal prišel v Padovo.

Njegova prva skrb je bila, da si kupi dobrega konja in popolno jahaško opravo; iz obleke, ki jo je imel na sebi, je napravil zveženj in ga vrgel med potjo v grmovje ob cesti.

Aretilino, je zarenčal, jim je nemara dal natančen popis, kako sem se oblekel za na pot.

(Dalje.)

O tem bomo prilično še na drobneje razpravljali, da bodo tudi neprizadeti spoznali delo tega nadstrankarja, kakršnega se hoče napraviti naprednjakom kazati. Seveda ga pa to nadstrankarstvo ne ovira predsedovati in odvijati shode poslanca S. L. S. Ob priliki volitev v cestni odbor je pisal „Slovenec“, da je sedanji novoizvoljeni cestni odbor razen enega liberalca (to je g. Peternela) iz samih „naših mož“ in g. Rus kot odbornik ni ugovarjal temu, da ga klerikalci štejejo za svojega, pač pa še vedno trdi, da ni klerikalec in se samo čudimo, da ga le-ti trpe v svoji družbi. Gosp. župan Rus nam pa mora že opro titi, če ga bomo tudi v nadalje nazivali klerikalca, ker kakor ga poznamo, je tudi zmožen ob priliki volitev v zopet trditi, da to ni, in če bi mu kazalo, bi morda tudi trdil, da je liberalce. Ker so pa volilci za časa njegovega županovanja dobro spoznali njegovo politično hinavščino, se vsako zavijanje resnice lahko prihrani.

Iz Matenje vasi. Proč od šumnega sveta, na lepi ravnici na Vlačnem pod hribom Sv. Trojice oddaljeno trideset ur z vozom, četrt ure peš od St. Petra na Notranjskem, delujeta že par tednov marljivo in vztrajno dva pristna Kraševca, gg. Kjuder in Renčel na sestavi svojega lastnoročno konstruiranega aeroplana in na praznik 3. in v nedeljo 10. t. m. popoldne ob ugodnem vremenu hočeta pokazati javno sad svojega truda, z letanjem v zračnih višavah. Nadejati se je in želeli velike udeležbe, vstopnina je določena na 1 K, katero vsak lahko utrpi, da s tem gmotno podpre ne bogve kako premožna zrakoplovca. Aparat, kateri je že patentiran, je takozvani motor, zmajevega sistema (teži kot zrak), ter vzdržuje stransko stabilizacijo s tem, da skrajšuje ozroma zdaljšuje nosilna krila, ima pa obenem tudi avtomatično stabilizacijo. V slučaju, da neha motor funkcionirati, ali da se kaj drugega pripeti, zrakoplovec lahko neposredno iz gvernalne preustroji cel aparat v padobran (Fallschirm) ter tako padeč popolnoma ublaži. Minimalna hitrost v zraku je 70, maksimalna 130 km na uro. Dvigne se poljubno z večmeter-skim zaletom ali pa neposredno. Aparat meri 11 m čez krila in 10 m na dolžino, ima 20 m ploščine, 225 kg teže ter nese 460 kg. Nosilni deli aparata so iz bambusovih cevi, težnostni deli pa iz jeklene žice. Krmilo, krila ter priprava za dviganje in padanje prevlečeni so na obeh straneh z metaliziranim platnom. Motor je trdke Anzani Pariz, na 5 cilindrov 50 HP. Vijak (propeler) je iz stisnjene lesa, uapravi 1300 obratov v minuti ter ima 170 kg vlačne sile, to je: toliko kg dvigne navpično v zrak. Reservoir za bencin ima 20-l vsebine, kar zadostuje za 200 km poleta. Marljivima obilo sreče in dober uspeh!

Iz Loža. V nedeljo 3. t. m. smo imeli pri nas občinske volitve, ki so za narodno-napredno stranko izpadle prav dobro. Rezultat je 7:5 v prid narodno-napredni stranki, torej isti kot do sedaj. Klerikalci so se sicer razkoracevali in že v naprej prorokovali, da bodo zmagali na vsej črti in pomedi vse liberalce iz občinskega odbora, a Bog, ki ima naše klerikalce posebno „rad“, ta pa je hotel drugače. In tako se je zgodilo, da so vsi največji klerikalni kričarji, ki so do zdaj sedeli v občinskem odboru, prav fletno pcepali s svojih stolčkov in so za eno blamažo bo atejši. Kaj ne, Zabukovec in pa Turk, slavni starotški organist, da je tako! Sramotno je bilo sicer repustiti tako časten stolček drugim, bolj tihim in mirnim klerikalnim ovčicam, a kaj se hoče, saj so si bili

gotovi klerikalci svoje zmage na vsej črti! Toda klerikalci obračajo, Bog pa obrne. Kaj ne, kdo bi si bil mislil, da je še toliko liberalcev v Ložu? Da, da, naši preljubi klerikalni petelinčki, Bog vas je že zapustil, kaj bo še le, ko vas še naš dični župni upravitelj, gospod Peter zapustijo, ki so se v nedeljo tudi zelo sukali krog volišča, hote priti na vsak način v volilno komisijo, kar jim je pa seveda izpodletelo, zato so pa tem vztrajnejše krog volišča agitirali za ... Toda vse skupaj ni pomagalo nič, ves klerikalni terorizem in vse klerikalne farbarije so bile bob ob steno. Narodno-napredna misel se je globoko zakoreninila v našem Ložu, kjer raste in se razcveta; klerikalcem bi pa svetovali, naj se za naše mesto pod nosom obrišejo. Vsem narodno-naprednim volilcem pa, ki se niso pustili nafarbat od klerikalnih hujskačev in ki so stali trdno v boju za napredek in svobodo našega mesta Loža, pa bodi na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala!

Iz Sv. Tomaža pri Kopru. Dne 1. septembra t. l. je tržaška „Edinost“ priobčila dopis z mojim podpisom. Radi tega si usojam izjaviti sledeče: „Z vsebino istega se strinjam še danes, vendar pa moram povedati javnosti, da bi bilo po dogovoru z gosp. urednikom „Edinosti“ veliko boljše, če bi bil isti izostal, ker je počival v približno en mesec v ured. košu. V bodoče naj se raje objavlja dopise, ki so v resnici splošno koristni, ni namreč prav, da smo prisiljeni se posluževati tujih listov.“ Nezdovoljnejš.

DNEVNE VESTI.

Nekaj logike Slomškarjev. 1. Načelnik Slomškove zveze dela proti zbolšanju plač zavezarjem! 2. Načelnik organizacije dela proti zbolšanju plač organiziranim! 3. Tak načelnik si upa vabiti člane na zborovanje! 4. Ta načelnik si upa trditi, da je nezbolšan plač kriv „Učiteljski Tovariš“! 5. Slomškarji, učitelji z maturo, mu to verujejo! 6. V slogi je moč in izboljšanje plač, Slomškarji pa podpirajo one, ki učiteljsvo razdvajajo. 7. Delavke v tvornicah, klerikalne in neklerikalne se zedinijo in dosežejo boljše plače, učitelji in učiteljice z maturo pa tega ne morejo in marajo! 8. Slomškarji vse potrpe, da se le neslomškarjem tudi slabo godi!

Goriški Slovenci zahtevajte trgovsko šolo! Začela se je vendar enkrat akcija za uresničenje te ideje, ki bi prinesla gotovo več blagostanja kot kaka škofova gimnazija ... Skoro vsak mesec napove kak slovenski trgovec konkurz, ki se občuti tu ob narodni meji kot nekako narodna sramota. Ljudje brez izkušnje in trgovske izobrazbe se lotijo poklica, ki zahteva moza na mestu. Tako na pr. je neki pisar otvoril trgovino, ki jo je pa kmalu zaprl, ker znati seštevati in inkasirati ni še vse ... Ker so se menjavali napisi slovenskih trgovin kar čez noč, če niso celo izginili, se je sedaj uvidelo, da je treba tej rani nujne pomoči. Le nemarnosti naših naivnih Italijanov se imamo zahvaliti, da nismo šli zopet rakovo pot, osobito po polomu zloglasne banke „Popolare.“ Z dveletno trgovsko šolo s pripravnico bi se opomogli naši pomanjkljivi trgovini v celi Goriški, osvojili bi si polagoma skozinsko italijansko trgovsko zbornico in zakrili bi ono luknjo, v katero se lahko vsak hip zvrne.

Kedaj pride na mizo deželni proračun? Za sedanjo deželnozbornsko večino je deželni proračun tista resnično živeča pošast, ki se je od Šukljeta do Jakliča vse boji. Zdaj bi

imel biti sklican tudi kranjski deželni zbor. Pa, mesto kaj rešiti in za deželo koristnega skleniti, so klerikalci v deželnem odboru in strahu in vsled slabe vesti — odklonili sklicanje deželnega zbora in ga odložili do novega leta, da bi jim ne bilo treba deželnega proračuna na mizo položiti in razpravljati o deželni finančni mizeriji! Zdaj pri nas lahko vsak pošten človek uvidi, da kjer imajo kaj govoriti taki tiči kot so glavar Šuklje, advokata dr. Šusteršič in Pegan ter kaplan dr. Lampe, tam je vmes gotovo kaka lumparija.

Čemu taka servilnost? V nas Slovenci obstoja neumna razvada, da pojemo za vsako malenkost vladni čast in slavo, če je politična pridobitev še tako neznamenatna in nesposobnost proti dobrotam in protikaciji, ki jih dobivajo in jih uživajo Nemci in Lahi. Če kak okrajni glavar ne stori drugega kot svojo dolžnost kadar v svojem okraju za ljudstvo kaj stori, ga že imenuje ta ali ona občina — častnim občanom itd., če da vlada na Dunaju kako samoobsebi umevno podporo deželi ali imenuje dva, tri učitelje za državne učitelje na šolskem zavodu, že skačemo in ukamo, dočim bi se Nemci ali Italijani za take bagatele niti ne — zahvalili! Povsod se cedi napram vladi tista neprebavljiva servilnost in uklanjanje tilnika! To mora nehati. Vlada zahteva od nas vsemogoče žrtve, v zahvalo nas pa zanje zatira na vseh koncih. Kar nam pa vlada da, nam mora dati! Torej: proč s tisto servilnostjo, ker nam enostavno povsod — škoduje!

Občinske volitve v Spodnji Šiška. Volitev občinskega odbora občine Spodnje Šiške se bo vršila v nedeljo dne 24. septembra 1911 od 10. ure popoldne do 4. ure popoldne v občinski posvetovalnici v Spodnji Šiški št. 85. Volilni upravičenci I., II. in III. volilnega razreda volijo po 10 odbornikov in 5 namestnikov. Voliti se smejo za odbornike ali namestnike izmed občanov samo tisti moški, kateri imajo pravico voliti ter so dopolnili 24. leto in uživajo vse državljanske in politične pravice.

Uganka. A: Kaj misliš, zakaj ni več nikakršnih reklam o stradalcih za stavo? B: So to opustili, ker so pričrpani, da bi jih učitelji na Kranjskem, zlasti oni z družino, brezdomno prekosili.

Kriza v zagrebškem narodnem gledališču? Poročajo nam: Odkar je na krmilu zagrebškega narod. gledališča pl. Treščec, pišejo neki hrvatski lističi vsak čas o kakšni novi „aferi“ ali „krizi“. Napadi na pl. Treščeca so na dnevnem redu in zlasti nekateri senzacija željni mali lističi prinašajo tendenciozno napihnjene in debelo pretirane vesti o raznih zakulisnih dogodkih. Ti dogodki bi resne javnosti sploh ne zanimali, ako bi jih neki mladi žurnalistični praktikantje ne povečevali z očitnim namenom, da pl. Treščeca žalijo ter mu nagajajo. Taki dogodki se namreč dogajajo pri vsakem gledališču vsak hip, ne da bi druge našli zaslonbe v žurnalistiki. Le Dunaj še nadkriljuje Zagreb. Malikovalstvo igralcev in pevcev je le na Dunaju večje kot v Zagrebu. To smešno malikovalstvo pa povzroča anarhijo in desorganizacijo ter dela s tem ogromno škodo zavodu. Renitentne pevke, pogodbe prelomljajoči pevci, intrigantni uradniki in elegantni, dasi duhoviti lenuhi dobivajo vedno zaslonbo v slabi žurnalistiki. Mesto da bi se uredništva objektivno poučila o dogodkih na licu mesta ter z vseh strani, objavljajo smešne kavar-niške čenče in bujne laži. Tako se podkopa ugled zavoda, ubija se avtoriteta ter se pospešuje anarhistične tendence nikdar zadovoljnih in ne-

značajnih elementov. Stara resnica je, da so nekateri igralci in pevci za vsako malenkost strašno razburjeni, da se čutijo vedno zapostavljene, da si domišljajo najbolj nemogoče stvari ter da nekateri večkrat vedé in tudi nevedé potvarjajo istino. Takim ljudem ni verjeti niti ene desetinke kar ti pripovedujejo. V Zagrebu so bili dalje časa na krmilu gledališča stari, ugledni igralci, ki so bili sami zase pač umetniki, a niso bili sposobni upravitelji gledališča. Pod njihovim režimom je delalo osobe, kar je hotelo in razmere so bile podobne židovski šoli. Posledica tega je bil umetniški propad gledališča in finančni debakl. Opera se je opustila docela, drama je propadla in celo opereta ni bila dovršena vzlic ogromni subvenciji Zagreba, Hrvatske in kralja. Zato je končno hrvatska vlada imenovala za intendanta Vladimira pl. Treščeca, ki je eden najfinjših modernih jugoslovanskih poetov in novelistov, mož evropske literarne in umetniške omike, poleg tega pa kot uradnik vzgojen v disciplini in vestnosti. Intendant, ki bi bil sam zase brez discipline, brez vesti in brez uradniške točnosti, bi ne mogel zahtevati od drugih marljivosti, vestnosti in discipline. Treščec je prišel torej kot nova ostra metla v Avgijev hlev, kjer je imel mnogo težkega truda, da je vsaj za silo očistil strupeno ozračje. Treščec je iznova ustanovil veliko opero, ki je res izvstna, pridobil je celo vrsto domačih in tujih umetnikov ter vpriporil celo vrsto izvršnih novih in starih del. Izvirna drama in izvirna opera je našla baš v Treščecu najbolj vnetega pospeševalca. Seveda je Treščec tudi odklonil več nerabnih in nesposobnih izvršnih del, ki niso našla odobrenja niti pri dramaturgih niti pri lektorjih. Diletantovstva Hrvat. zemalj. kazališče ne sme podpirati že zaradi kritične svoje publike. Treščec pa je nesel hrvatsko umetnost z velikim uspehom tudi v dalmatinska mesta, v Bosno in celo v Belgrad ter je s tem dokazal, da je resničen kulturonosec. Tako vlada danes v zagrebškem kazališču železen red, ostra disciplina, repertoire je na višku umetnosti in modernosti in deficit je izginil docela. Teh uspehov mu zavidni tekmeči ne morejo odpustiti in zato napihujejo nične aferice. Resnica pa je, da Zagreb po smrti Miletičev ni imel sposobnejšega, resnobješega in uspešnejšega intendanta, kakor je pesnik pl. Treščec. Da pa ima tudi pl. Treščec svoje človeške hibe, je resnica, saj je človek — kakor mi. Blebetave čenče splet-karjev in tekmecev mu torej ne morejo škoditi, ker vlada dobro ve, kako je bilo pred Treščecem in kako je danes. — Tako je resnica, kakor jo poznam iz večletnega najpozornjega zasledovanja zagrebških gledaliških in sila žalostnih časopisnih razmer.

Amicus Plato. Korne vaje so se vršile včeraj na grebenih okoli Smarije. Čete, ki so prihajale z dolenske strani in so prenočile na črti med Grosupljem in St. Vidom, so imele nalogo prodirati proti Ljubljani. Zato so morale čete, ki so predvčerajšnjim napolnile Ljubljano, včeraj na vse zgodaj, nekatere že ob treh zjutraj oditi proti Smariji, kjer je najugodnejše mesto, da se zabrani prehod. Na vse zgodaj zjutraj so si stale čete na črti med Grosupljem in Smarijo nasproti. Boj je divjal cel dan. Čete so zavzele vso linijo od Janč do Turjaka. Moštvo je bilo do skrajnosti izmučeno, a vzdržalo je krepko do zadnjega. Opoldne so odpeljali nekaj maroderjev v bolnišnico.

Slovenska domobranska bataljona — I. in II. — se pripeljeta jutri zjutraj z gorenjskim vlakom v Ljubljano na državni kolodvor vsak s svojo godbo in sicer prvi ob trideset na 4., drugi pa ob trideset na 5.

Kamniške planine. Pot na Planjavo nad Kamniškim sedlom, ki jo je dalo napraviti Slovensko planinsko društvo, je sedaj dokončana. Omenjena nova planinska steza je zanimivo izpeljana in izborno zgrajena ter se drži smeri prejšnje poti, izogne se pa znanemu strmemu in zelo nevarnemu snežišču, vdelana je namreč v trdo skalovje nad navedenim snežiščem. Pot je docela varna, tako da jo lahko prištevamo najlepšim potem v Kamniških planinah sploh. Dohod na vrh Planjave je sedaj lažji kot na Brano. Popravljen je bila med tem tudi pot na Kamniško sedlo in od tu čez Kotlične na Turško goro, najkrajša zveza z Grintovcem in s Češko kočjo. Turiste opozarjamo, da se Kamniška kočja zaključuje že 17. t. m., nadalje da je vsled lovskih ozirnov prepovedana pot Dolga Njiva Kalce-Greben.

Na „bob“ v Kamniški Bistrici dne 8. t. m. vabi vse svoje člane in prijatelje prave planinske zabave kamniška podružnica S. P. D.

Za Sokola v Št. Petru darovala je vesela družba v gostilni g. I. Cvetniča svoto 12 K. Ker je to jako lep dar, bi bilo želeli, da dobi mnogo posnemalcev. Omenjeni družbi pa ključemo zato prisrčen Na zdar!

Kmetijska podružnica na Dobravi pri Podnartu priredi jutri, dne 8. septembra 1911 na vrtu gospoda Filipa Pogačnika veliko veselico. Spored: „V Ljubljano jo dajmo“ veselo-igra v treh dejanjih. Ciganska sirota, dvospev. Šaljiva pošta in srečolov. Začetek točno ob polu 4. uri popoldne.

Društvo „Svoj Dom“ v Gorici je sezidalo okoli 30 delavskih hiš v par letih. Na to „slovensko vas“ so nje prebivalci ponosni, le obžalovati je treba, da so hiše preveč na kupu in da izgledajo vse razun treh kot kaki zaboji s streho. Svetovali bi društvu, naj se v prihodnje ozira na te nedostatke, vsak izgovor bi ne bil umesten.

Vojaški aeroplan. Na Velikih Rojčah poleg Gorice so pričeli zidati hangar za dva vojaška aeroplana. Častniki si bodo torej kmalo dovolili šalo, zleteti v Videm kazat fige italijanskim kameradam.

Največji avstrijski trgovinski parnik bodo spustili v morje 9. septembra v trziški ladjedelnici. Ima 17.000 tonelat, prostora za 1400 pasazirjev in zidan je na račun paroplovne družbe „Austro-Americana“. S tem parnikom bode štela flotilja „A. A.“ 260.090 tonelat.

Nočni napadi. Pri Sv. Krištofu na Dunajski cesti se zelo pogosto dogajajo nočni napadi. Tako se je predvčerajšnjem okoli polu 10. ure zvečer vračala neka boljša družba po Dunajski cesti domov v Ljubljano. Dospedši do lesnega skladišča pred pokopališčem, se naenkrat prikaže izza plotu šest slabo oblečenih moških, ki so z vso silo metali kamenje na mimoidočo družbo. Slučajno sta prišla mimo dva močna gospoda, nakar so napadalci pobegnili. Sicer pa ni popolnoma nič čudno, če se dogajajo tukaj nočni napadi. Razsvetljave nobene, stražnika nikjer blizu. Pričakujemo, da bo policija v tem oziru ukrenila vse potrebno.

Redni občni zbor „Slovenske filharmonije“ se vrši v četrtek dne 14. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji „pri Rimljanu“ (Val. Mrak), na Rimske cesti št. 4. s sledečim sporedom: 1. nagovor predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. poročilo preglednikov, 5. bodoči proračun, 6. volitev novega odbora, 7. slučajnosti. — Želimo mnogobrojne udeležbe.

Elektroradiograf „Ideal“. Slika „Črni sen“, ki vzbuja po celi Ljubljani obče zanimanje, se predstavlja le še danes in jutri. Igra se tudi pri popoldanskih predstavah.

Jutri v Postojno!

Slavnost 25-letnice Ciril Metodove podružnice na vrtu pri „Kroni“. Začetek ob 3. popoldne; dopoldne ob pol 11. poset jame proti znižani vstopnini!

Vabilo

XXVI. redno veliko skupščino

„Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“

v nedeljo, 10. septembra 1911
ob 11. uri dopoldne

v Tržiču na Gorenjskem (v salonu gostilne pri „Bastiju“ gospe Frančiške Perne, hišna št. 99).

SPORED:

1. Nagovor prvomestnika.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Poročilo nadzornišva.
5. Volitev članov v družbeno vodstvo.
6. Volitev nadzornišva (5 članov).
7. Volitev razsodništva (5 članov).
8. Slučajnosti.

Vodstvo „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“
dne 26. avgusta 1911.

¹ Iz vodstva letos izstopijo gg. Fr. Črnagoj, dr. Ernest Dereani, Gregor Einspieler, Luka Svetec — V odboru pa še ostanejo gg. And. Senekovič, Aleks. Hudovernik, dr. Iv. Merhar, Fr. Pahernik, dr. Janko Štebinger, dr. Ivan Tavcar, Ivan Vrhovnik, dr. Gregor Zerjav.

² V nadzorništvu so bili gg.: dr. Fr. Ilešič, dr. Ferdo Müller, Matija Prosekar, dr. Vladimir Ravnhar, Miloš Štibler.

³ V razsodništvu so bili gg.: dr. Vinko Hudelist, Jan. Kogej, Karol Šavnik, dr. Fr. Tekavčič, dr. Karol Triller.

DOSTAVEK: Odhod iz Ljubljane z jutranjim vlakom 6.48, iz Kranja 7.49. Takoj po prihodu v Tržič polože skupščinarji venec na gomilo pokojnega mecena Polaka. — Obed bo pripravljen v gostilni g. Mateja Lončarja št. 143, gg. Frančiške Perne št. 99 in g. J. Štera št. 116 ter v drugih narodnih gostilnah. Kdor hoče, da dobi tu pripravljeno obed, naj se oglasi do 4. septembra pri navedenih gostilničarjih ali pri podružnici „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Tržiču.

MAJI LISTEK.

VALO BRATINA:

Notturmo.

(Poklonjeno gdč. Iv. B.)
(Konec.)

Sklonila je revica glavo nad mizo, in zdi se mi, da je ihtela.

Ubogo dekle, tako mlado je moralo občutiti grobijo in umazanosti! Morda se nikoli več ne osvoboditi tega občutka ...

Pa kaj jim mari; kdo se briga za vse to? To so skrite boli, ki jih vidijo in občutijo samo tisti, ki živé sensibitno, lepote in trpkosti polno življenje. Oni, ki živé na debelo se smejejo ironično in z ogabno nemarnostjo vlačijo svoje žrtve v vrtnec oskrumbe, in se valjajo v trivialnosti. Njim so duše manj, kot slabe cigare ...

In to se vrši dan za dnevom, večer za večerom, uro za uro ...

„Da, večer za večerom, uro za uro ... Prej, ko je hušnilo v senco dvoje objetih teles, ali veste kdo je bil to?“

„Kako bi ...“

„Ona.“

„No ona, ki ste jo primerjali z belo hortezijo.“

„Ona? ...“

„Da ona, da, in tisti fant, ali gospod, ki mu pravite parasit.“

„Ona in ... tako mlada! ...“

„Čudite se, ker vam ni znana nje žalostna pot. Tudi ona je med tistimi žrtvami, ki jih je zalovil brezobziren, nenasiten val brutalnosti: ko je imela komaj trinajst let, je bil storjen greh ...“

„Prizanesi! ... Oh ženska, zakaj nisi zamolčala tega? ... Zakaj? ...“

O, bela hortenzija! ... Zadušljivo je tu; strop se niža ... Grem, da mi ne stisne prsi ...“

Stopila sva na prag. Hladno, medlo jutro nama je dihalo v obraz ...

„Kaj, celo noč? ...“

„... celo noč ...“

Šla sva naprej — Nad nama se je širilo blede nebo — naredko posejano z zvezdami, ki so umirale in se utapljale v mlečno sinjino ... Molče sva zrla gori in hladna rosa nama je padala na obraz ... Tam doli v dolini, napolnjeni z meglo, je nekdo brusil koso ... in tam nekje v leševju se je oglašal kos ...

Midva sva šla po poti roko v roki ... Na ovinku sem se ozrl. Še so gorele luči; nihče ni opazil dneva ... Na oknu je čepelo dvoje črnih silhuet; — muzikanta. Kot pošasti sta se zvijala in rastla ... rastla ... rastla ... Preko

strehe zrastle je goslač in godel ... godel ... godel ... ne goslač, — usoda! ...

Streslo me je ... Tesno sem te privil k sebi ... Tvoji lasje so bili mokri; mokro, mrzlo tvoje lice ... Tista bolno-koprneča pesem je vzdrhtela v duši ...

„Nasvidenje!“

„Nikoli! ... Glejte goslača, muzikanta — preko strehe ...“

„Nasvidenje, ti pravim jaz!“

„Domovina“

posreduje pri oddaji primernih stanovanj za dijake. Zato prosimo vse one stranke, ki imajo oddati dijaška stanovanja, da javijo to čim preje odboru društva; ravnotako se lahko obračajo starši dijakov do društva, ki bode njihovim željam radevolje ustreglo. — Pojasnila daje gospod profesor Anton Jug, Ljubljana, Dalmatinova ulica 3/I.

Junjska revolucija v Srbiji I. 1903.

(Spomini aktivnega udeleženca.)

Začetek zarote. — Prva prisega.

Ko se je Genčić vrnil iz Požarevca, kjer je bil sedem mesecev v ječi, smo nekaj časa mirovali. Posebno sem si želel miru jaz, ker sem že dosti pretrpel in preživel dosti stresa.

Ali, „kar je človeku usojeno, to mu je usojeno“. Bilo mu je usojeno pretrpeti še večje muke, preživeti še težje stresa, da tvegam ne samo svoje življenje, do katerega mi ni bilo niti stalo posebno veliko ampak tudi obstoj svoje žene, otroka in vnuka in vse svoje premoženje.

Genčić ni mogel mirovati, kar je bilo tudi povsem umljivo, ker je mnogo pretrpel.

On ima nekega sorodnika (Antonijski Antić), ki je obiskoval tedaj kot konjeniški nadporočnik višji tečaj vojne akademije. Ta mladi oficir je bil po Genčićevem povratku nepretrgoma v naši hiši in tudi obedoval in večerjal je vedno pri nas.

Genčić je bil nadporočnik Antić zelo vdan in je stal popolnoma pod njegovim vplivom ter je izvrševal vse, kar je ta zahteval in kakor mu je on naročil. Njegovi tovariši, oficirji, ki so se nahajali v višjem tečaju vojne akademije, so ga imeli zelo radi in so radi sprejemali vse, kar jim je on govoril.

Tako je on pridobil po malem enega po enega od svojih tovarišev in ko jih je bilo že deset, jih je pozval nekega večera v svoje stanovanje na dogovor.

Zgodilo se je to tako-le:

V oficirskem domu je bilo pri večerji več oficirjev, posebno onih, ki so obiskovali višji tečaj vojne akademije. Antonije Antić je povabil nekatere od njih, katerim je popolnoma zaupal in sicer vsakega posebej, naj pridejo po večerji k njemu na čaj.

Malo so se zamudili, ker so čakali, da bi se drugi razšli, potem so pa odšli, po dva ali tri skupaj, v Antićevo stanovanje, ki se je nahajalo v hiši nekega inženirja, zdi se mi, Roša. (Inženir Roš je rodom Slovenec. Op. poročevalca.)

Ko so vstopili v sobo, so zapazili, da so bila okna dobro zaprta in na oknih močne zaveske, tako, da se od zunaj ni moglo absolutno ničesar videti niti slišati; bili so popolnoma varni.

Na sredi sobe je bila večja miza, na nji samovar, za mizo je pa sedel

Genčić, v črni obleki in resnega obraza.

Antić je predstavil Genčiću one oficirje, ki jih ta še ni poznal. Takoj, ko so bile končane formalnosti, se je začel razgovor in sicer je začel govoriti Genčić:

„Prišel sem k svojemu sorodniku in zelo me veseli, da se mi ponuja pri tej priliki priložnost vzpostaviti dobre prijatelje in tovariše, o katerih mi je večkrat pripovedoval.“

Ko so nekaj časa govorili o navadnih rečeh, se obrne Genčić na oficirje z vprašanjem:

„Prosim vas, gospodje, kako se misli v armadi o današnjih razmerah v Srbiji?“

Nekateri oficirji so takoj odgovorili, da se v armadi splošno misli, da so razmere naravnost obupne, potem je pa Genčić nadaljeval:

„In vedno bo huje, vsak dan slabše, dokler se ne dobijo dobri Srbi in junaški možje, ki bi napravili konec današnjim žalostnim razmeram. Vsi pošteni ljudje, vsi ki ljubijo domovino in vidijo kaj se z njo dela, obupujejo in zaupajo samo še v srbsko armado, v njene oficirje, ki bi edini mogli rešiti Srbijo iz nezgodnega položaja, v katerega jo je dovedel kralj Aleksander in njegova Draga. Dolgo že želim, gospodje, da bi se seznanil z grupo najinteligentnejših mladih oficirjev, s katerimi bi mogel govoriti o tem.“

Genčić je pogledal natančno vse oficirje po vrsti in nadaljeval:

„Vidim, da ste dobri in pošteni mladi ljudje, ljudje, ki jih srce boli radi nesreče, v kateri se nahaja Srbija in mislim, da lahko govorim z vami o onem, kar boli danes vsakega Srba, ki svojo domovino ljubi.“

Potem je Genčić zelo dolgo govoril tudi o zunanji politični položaji, o tem, kako slab glas uživa Srbija v Evropi, kako se povsod norčujejo iz nje, o neredu v armadi, preganjanju onih, ki ne ploskajo vsaki neumnosti itd.

Ko je Genčić videl, da se vsi oficirji strinjajo z njim, jim je predložil, da naj prisežejo na svojo oficirsko čast in na svoje orožje — pri tem je eden oficirjev potegnil svojo sabljo in jo položil na mizo — da bodo delovali z vsemi svojimi silami na to, da se država oslobodi takega vladarja na vsak način — četudi bi morala pasti pri tem njegova glava.

Francosko nemška pogajanja.

Pariz, 6. septembra. Kakor se poroča, bo nemški zunanji minister Kiderlen-Wächter že jutri odgovoril na francosko noto glede maroškega vprašanja.

Berlin, 6. septembra. Da je razmerje med Nemčijo in Avstrijo silno napeto, dokazuje najbolj dejstvo, da se je razen Belgije pričela oboroževati tudi Holandska. Obe državi hočeta s svojim oboroževanjem preprečiti kršitev nevtralnosti.

Razpust ogrske zbornice.

Budimpešta, 6. septembra. „Magyar Hirlap“ izjavlja, da bo ogrski ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary takoj po povratku cesarja iz Ischla, predložil cesarju predlogo glede razpustitve ogrske zbornice.

Dunaj, 6. septembra. Kakor poroča „Wiener Allgemeine Zeitung“, je Khuen-Hedervary dobil od cesarja dovoljenje, da se prične pogajati z opozicijo. Pogajanja bodo obsegala tri točke, in sicer vprašanje volilne reforme, brambno vprašanje in vprašanje glede izpremenitve poslovnika. O teh vprašanjih se bo posvetoval tudi prihodnji ministrski svet.

Gautsch in češko nemška pravna pogajanja.

Praga, 6. septembra. Ministrski predsednik baron Gautsch odpotuje okoli 12.—14. septembra v Prago, da se natančno informira o načrtih češko-nemških pravnih pogajanj.

Kolera v Pizi.

Milan, 6. septembra. V Pizi, ki je bila dosedaj neokužena, se je pojavil danes slučaj kolere. Obol je namreč neki bakteriolog, katerega so takoj na lastno odredbo odpeljali v izolirano bolnico.

Jagow odstavljen.

Berlin, 6. septembra. „Mittagszeitung“ poroča, da bo berlinski višji policijski nadzornik Jagow odstavljen od svojega mesta.

Podraženje pliva na Češkem.

Pízen, 6. septembra. Danes so imele plzenska „Akcijska“, „Meščanska“ in „Zadrúžna“ pivovarna posvetovanja glede podraženja plzenskega

piva. Konferenca se je vršila nad tri ure. Rezultati so strogo tajni.

Gostovanje Šaljapina na Dunaju.

Dunaj, 6. septembra. Dunajska „Volksoper“ je angažirala slavnega ruskega basista Šaljapina za tri večere. Šaljapin bo dobil za vsak večer 9000 frankov.

Razne vesti.

* Kaj delajo francoski aristokrati? To je za radovedne ljudi jako zanimivo vprašanje. Na kakšen način ubijajo aristokratje na Francoskem čas, odkar ni več kraljevskega ne cesarskega dvora? Niti pri vojakihi nimajo več najvišjih stopinj ohranjenih za plemenitase. Kaj torej delati? S konjskimi dirkami se že tuptam potratiti nekaj dni. Ali kar za vse življenje je to nazadnje tudi nezaposlenim aristokratom premo. Ker je pa to plemenito gospodo vedno mikalo vse, kar je v zvezi s konji, ni čudno, da se je začela baviti tudi s cirkuškim jahanjem. Seveda si je v prvem trenutku težko misliti, da se markizi in grofi kažejo v trikotu, da skačejo skozi obroče, postavljajo na glavo in igrajo bedastega Avgusta. Toda ker poročajo o tem vsi francoski listi in prinašajo celo fotografije glavnih jahačev, akrobatov in klovnov, se mora že verjeti, da imajo v Parizu že trideset let amaterski cirkus, v katerem se producira najzlahnejša in najmodrokrvnejša gospoda, potomci onih ljudi, ki so se nekdaj kakor zvezde sukali okoli „kralja solnca“ v Versaillesu, ali pa vsaj v Fontainebleau in Saint Cloud slavili cesarja. V proslavo tridesetletnega obstanka tistega cirkusa so priredili posebno slavnostno predstavo, pri katerem so nastopile dame in gospodje z „najodličnejšimi“ imeni iz francoske zgodovine. Pa naj še kdo pravi, da ni aristokracija za nobeno rabo več!

Za smeh.

Hišna nekega hotela, ki ga prav posebno obiskujejo trgovski potniki, pride k advokatu in ga prosi, da bi jo zastopal pri tožbi za alimente. Na vprašanje, koga naj toži, pravi hišna, da ne ve natanko. Advokat ji seveda razjasni, da na ta način iz tožbe ne bo nič. Nato pa hišna nekako sramežljivo odvrne: „Gospod doktor, ali ni mogoče tožiti kar celega društva trgovskih potnikov?“

Lastnik in glavni urednik Milan Plat.

Odgovorni urednik V. M. Zalar.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pisemnim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Šivilje se sprejmejo pri A. Singer. Gosposka ulica št. 4. 533/3—1

Hiša s tremi poslopji in vrtom Spodnja Siška, Jernejeva česta 39 blizu cerkve se proda pod najugodnejšimi pogoji. Pove Anton Wisjan, Spodnja Siška, Celovška cesta 67.

Dva manjša dijaka se sprejme na stanovanje in hrano. Polize se pri hišniku Francovu nabrežje št. 1. 535 2—1

Hiša na prodaj. Jako ugodni pogoji. Ulica na grad št. 7. 534 6—1

Absolventinja trg. tečaja z dobrim izpizovalom, večja posebno dobro slovenske stenografije, želi službe. Ponudbe pod „A. P.“ na upravo „Jutra“. 371 3—1

Ključavničarski pomočnik išče službo pri dobrem mojstru na deželi. Naslov: „Ključavničar“, poštno ležaje, Vrhnika pri Ljubljani. 370 3—1

Išče se družabnik z malo svoto, ki ima veselje do trgovine. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro O. Č.

Izobražen moški, prost vojaščine, več slovenskega, nemškega in hrvaškega jezika, išče primerne službe v Ljubljani. Ponudbe pod „Spreten“ na „Prvo anončno pisarno“. 539/2—1

Nova prtilična hiša, poleg okoli 300 sežnje sveta se proda v Novem Vodmatu. Pogoji ugodni. Naslov pove „Prva anončna pisarna“. 539/2—1

Dijak, osmošolec, išče za prihodnje šolsko leto instrukcije. Ponudbe pod „Osmošolec“ na upravo „Jutra“. 372/2—1

Mesečno sobo, ako mogoče s hrano, v bližini Marijinega trga, išče boljši gospod do 15. septembra. Naslov pove upravništvo „Jutra“. 373/2—1

Mlad gospod, vojaščine prost, išče službe kot pisarniški sluga, ali kaj temu sličnega. — Ponudbe pod „J. P.“ na upravništvo „Jutra“. 374/2—1

Dijaki ali uradnik

(samci) dobe v hotelu „Tratnik“ Sv. Petra cesta št. 27 v Ljubljani lepe sobe in hrano po znižanih cenah. Mesečne sobe z 1, 2 ali 3 posteljam.

Park-hotel „TIVOLI“

odda več

mesečnih sob.

Iščem pridno in zanesljivo, ne čez 26 let staro trgovsko

pomočnico

z najmanj 5letno prakso v trgovini z jestvinami. Stanovanje in hrana v hiši. Ponudbe z navedbo plače pod „Trst-Okolica“ na upravo „Jutra“.

Podružnica „Jutra“ za Sp. Šiško in okolico

v Sp. Šiški, Celovška cesta št. 77, (v hiši g. Tomažiča) telefon št. 177, sprejema poročila za uredniški del lista, oglase, naročnino itd.

Uradne ure od 8.—12. in od 2.—6.

Pohištvo

kakor tudi gostilniška oprava, štelaze in gramofon se proda. Natančneje se izve na Glincah št. 3.

Deklica

se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov pove upravništvo „Jutra“.

Stanovanje

z dvema sobama in pritliklinami se odda mirni stranki takoj ali meseca novembra. Prisojna ulica 5.

Zahvala.

Za premnoge izraze tolažilnega sočutja in sožalja ob smrti naše iskreno ljubljene matere, oziroma hčere, sestre in tete, gospe

Marije Logonder

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najiskrenejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo gg. dr. K. Zakrajščaku in dr. Hubadu za njuno hitro in požrtvovalno pomoč, vsem, ki so ob času nesreče stali s svojo pomočjo tolažilno na strani, častiti duhovščini, gg. uradnikom, gg. orožnikom, gg. pevcem za ganljivo petje, slavni požarni brambi v Stari Loki, slavni godbi požarne brambe v Škofji Loki in vsem, ki so od blizu in daleč prihiteli spremiti predrago pokojnico k večnemu počitku.

Binkelj pri Stari Loki, 5. septembra 1911.

Žalujoči ostali.

Najboljše odgovori „Slovincu“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

Glasbena Matica v Ljubljani.

Vpisovanje v glasbeno šolo:

v četrtek 14., petek 15., ter v soboto 16. septembra dopoldne od 9. do 12. ure in popoldne od 3. do 5. ure.

Gojencem šole se podaja umetniška-glasbena izobrazba v klavirju in violini od prvega začetka do popolne konservatorske in koncertne višine; v violini, violončelu, kontrabasu, flavti, oboli, klarinetu, fagotu, trobenti, rogu, pozavni do dostojne usposobljenosti za sodelovanje v orkestru; v solopetju od začetka do operne in koncertne višine in v vseh znanstveno-teoretičnih vedah t. j. v glasbeni teoriji, harmoniji, kontrapunktu in eventuelno kompoziciji in glasbeni zgodovini popolno izobrazbo za razumevanje skladb in predpogoje za skladanje, dirigiranje, pevovodstvo, kapelnštvo itd.

Zavod stoji pod artistskim vodstvom g. koncertnega vodje M. Hubada in pod administrativnim vodstvom g. šol. ravnatelja Frana Gerbiča.

Na zavodu poučuje 14 glasbenih učiteljev; med temi: Fran Gerbič, M. Hubad, Jos. Vedral, Jan Rezekov namestnik, Vida Talichova, Klotilda Pra-protnik, Jara Chlumecka, Josip Pavčič in drugi.

Natančnejši podatki so razvidni iz lepakov.

Odbor „Glasbene Matice“.

„Jutro“ se prodaja v Trstu

po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Becher ulica Stadion,

Trevisan ulica Fontana,

Pipan, ulica Fabra,

Bevk, trg Goldoni,

Vovk, ulica Carducci,

Sekovar, Vojašnični trg,

Hrast. Poštni trg,

Može, ulica Miramar,

Magolo, ulica Belvedere,

Geržina, Rojan,

Raunacher, Campo Marzio,

Bruna, SS. Martiri,

Ercigoj, ulica Massimiliana,

Rončelj, ulica S. Marco,

Bruna, ulica del Rivo,

Bubnič, ulica Sette Fontane,

Gramaticopulo, ul. Barriera,

Spöder, ulica Barriera,

Lavrenčič, Vojašnični trg,

Benusi, Greta,

Kichel, Rojan,

Baje, ulica Geppa,

Luzatto, ulica Acquadotto,

Segulin, ulica Industria,

Lug, ulica S. Lucia,

Zidar, Sv. M. Magdalena,

Hreščak, ulica Belvedere,

Cechimi, ulica dell' Istra,

Spemini gospe Toselli.

Gospa Toselli je dala svetovnemu časopisju že mnogo prilike, da je pisalo o nji. Že kot princezinja Lujiza saška je budila pozornost s svojim življenjem in s svojimi nazori: na to je sledila ločitev zakona, beg z dvora, poroka z učiteljem glasbe, nova ločitev, poroka s pevcem Tosellijem, boj za belgijsko dedščino itd. Sedaj je začela gospa Toselli v pariškem listu „Matin“ priobčevati svoje spomine, ki bude v evropski javnosti splošno pozornost. Dne 14. septembra izide v berlinskem založništvu „Vita“ nemški prevod njenih memoarov, ki jih je na pisala „Lujiza Toskenska“ pod naslovom: Moje življenje. V svojih spominih je gospa Toselli zelo odkritosrčna in ravno to budi pozornost, posebno, ker odkriva razne razmere na dvorih. Gospa Toselli bo torej zopet zanimala evropsko javnost — to pot s peresom.

Gospa Toselli začne svoje spomine od rane mladosti in govori o svoji vzgoji. Gospa Toselli zelo ostro kritizira dvorno vzgojo in pravi: Niso nas vzgojili za življenje ali za nas same — ampak samo, da bi figurirali. Devet ur dnevno se je morala učiti. Rada je kljubovala. O Mariji Tereziji je nekoč odgovorila: Mislim, da je imela Marija Terezija prav, da si je izvolila moža po srcu, in da ni vzela prvega, ki se je ponudil. To je naravnost neumno. (Dolje.)

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Protest velevalosti proti turškemu bojkotu.

Carigrad, 6. septembra. Poslaniki vseh evropskih velevalosti so izročili danes turški vladi kolektivno noto, v kateri najenergičneje protestirajo proti turškemu bojkotu evropskih trgovskih ladij. Razen tega je avstrijski poslanik vložil še poseben protest radi bojkota avstrijskih trgovinskih parnikov.

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo

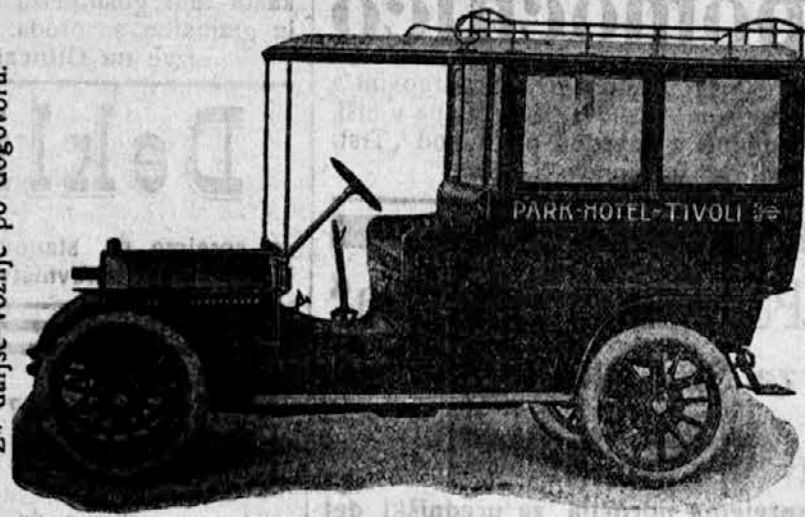
Tolstovršsko slatino

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislava voda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov: Tolstovršsko slatino, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

Park-hotel „TIVOLI“

Automobilne vožnje

na deželo in po mestu.
1 kilometer 70 vinarjev.
Kolodvor-pošta ali obratno 30 vin.
Pošta-hotel „Tivoli“ ali obratno 30 vin.
Za daljše vožnje po dogovoru.



Brzjavni naslov: BAJEC, Ljubljana.

ANT. BAJEC

cvetlični salon

Ljubljana, Pod Trančo št. 2.

Velika zaloga suhih vencev

Izdelovanje šopkov in vencev,
trakov z napisi itd.

Zunanja naročila izvršuje točno.

Vrtnarija je na Tržaški cesti.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani

po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Državni kolodvor.
Blaž, Dunajska cesta.
Sever, Krakovski nasip.
Plehler, Kongresni trg.
Češark, Šelenburgova ulica.
Dolencec, Prešernova ulica.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.
Šušic, Miklošičeva cesta.
Zupančič, Kolodvorska ulica.
Pirnat, Kolodvorska ulica.
Šenk, Resljeva cesta.
Kotnik, Šiška.
Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Košir, Hišlerjeva ulica.
Stiene, Valazarjev trg.
Sušnik, Rimska cesta.
Ušenčnik, Židovska ulica.
Kleinstejn, Jurčičev trg.
Križaj, Sp. Šiška.

Wislak, Gosposka ulica.
Kustrin, Breg.
Tenente, Gradaška ulica.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Sitar, Florjanska ulica.
Blaznik, Stari trg.
Nagode, Mestni trg.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, Sv. Petra cesta.
Kušar, Sv. Petra cesta.
Podboj, Sv. Petra cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Bizjak, Bohoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Sveteč, Zaloška cesta.
Jamšek, Tržaška cesta.
Jezeršek, Zaloška cesta.
Likar, Glince.
Strkovič, Dunajska cesta.
Klančnik, Tržaška cesta.

SODE

obito ohranjene, stare in nove, velike
in male, prodaja

IVAN BUGGENIG
sodar

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo želez. 5.

Priporoča se za vsa v svojo stroko
spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarški mojster

V LJUBLJANI

— Sodnijska ulica št. 3 —

Dobe se tudi izdeluje obuvala.
Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Klavirje,

pianine in harmonije
le prvih svetovnih tvrdk na obroke
po K 18—

Ravnokar največja zaloga malo časa
izposojenih pianinov po jako nizki ceni.

ALFONZ BREZNIK, Kongresni trg 13,
učitelj „Glasbene Matice“.

Ravnokar došlo sveže jesensko blago.

Najmoderneje fino izvršene obleke,
raglane, površnike in pelerine za
gospode, dečke in otroke, kakor tudi
:: konfekcija za dame in deklice. ::

Prodajam najmoderneje klobuke od veleznanih tvrdk
Hückl, Pichler in Bossi po K 2'90.

Brez konkurence. — Priznano nizke cene.

:: Angleško skladišče oblek ::

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Rezervni zaklad
nad pol milijona
kron

Kmetska posojilnica

ljubljanske okolice

Stanje hranilnih
vlog dvajset
milijonov kron

registрована zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem združnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter
jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % brez amortizacije ali na amorti-
zacije po dogovoru.

Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882.

Denarni promet

v letu 1910

K 100,000.000—



Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882.

Upravno premoženje

v letu 1910

K 20,500.000—

Ustanovljena leta 1831.

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu.

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg, Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopijih, pohištvu in blagu, tatinski vlom, škode vsled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh
mogočih sestavah. — Tekom leta 1910. zavarovalo se je 19.215 oseb za kapital nad 155 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škode nad 101
milijonov kron. Premoženje družbe znaša nad 392 milijonov kron.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

registрована zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov

Lastno založništvo.

Muzikalije.

Telefonska št. 118.



Najmodernejšje črke.

Litografija.

Poštna hišna številka št. 76307.

Del. glavica:

K 5,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad:

K 610.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.